

UJVIDÉKI HÍRLAP

Az ujvidéki nemzeti munkapárt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden csütörtökön vasárnap.

Törvény

készül azok ellen, akik a nehéz időket, mindnyájunk szorultságát és elhagyatottságát arra használják fel, hogy embertársaikat megszorolják és ezzel megöljék a türelmünket, vele bizalmunkat, melylyel a háboru sok kinzó változatosságai között áldozatot áldozat után viszünk a jövőért való küzdelem vértől párolgó oltárára. Annyit panaszkodtunk, a szenvedésünknek olyan keserves viszhangját adtuk már százszor és százszor, hogy régen meg kellett volna rendszabályozni azokat, akik a pénzszerezés e hazafiatalan, megvetésre érdemes módjára vállalkoztak. A háborus idők hiénái, akik az élelmiszereknek árait mesterségesen drágították és komisz, önző spekulációval a nélkülözhetetlen mindennapi szükségletek árait felhajtották, csak úgy fekezhetők meg, ha a törvény védelmét látják a fogyasztók mögött. Társadalmi bojkott, közmegvetés? Hát megfélemlíthetők-e azok ilyen frázisokkal, akiket nem hat meg rongyos asszonyok, beteg, éhező gyermekek könyve? Van-e lelkiismeretük azoknak, kik az étük is kizűző családjai segélypénzének utolsó fillérjét is rideg önzéssel, lelketlen számítással zsebre tudják vágni uszora haszonul? Meg tudja indítani a sziveleneket a szavak és írásokból kicsendülő panasz és keserűség? Ezerster mondott, ezerster kértük, mozduljon meg az állam és a törvény nagy erejének pajzsát állítsa a kizsartolt nép védelmére.

Örömünkre szolgál, hogy végre feljutott a kérő szó a kormányhoz és a képviselőház legközelebbi ülésén már törvényt hoznak az árdragító hiénák ellen. Könnyű dolga van a törvénynek nálunk, amikor a fogyasztókat védelmezi. Mert hiszen nem szűkölködünk az élelmiszerekben. A termelés mindent kielégítő eredményeket adott. Csak a szivelen spekuláció tudta az árakat felhajtani, mert érezte hogy garázdálkodásai ellen nincs védelem. Ha törvény lesz az árdragítás ellen, mindjárt leszáll mindennek az ára, széjjelfoszlik ez a mostani rablóuralom, mint az őszi kőd a nap áldott melege alatt.

Ha a parlament ezért az egy törvényért ülne össze, akkor is a háborus polgári munka legértékesebbjét végezte.

Rodinis Amália.

Taval késő nyáron, a mikor Szerbia elleni offenzívánk alkalmával az első sebesülteket mi hozzánk hozták, gyakran lehetett Ujvidék korzóján egy fehér fityulás, fekete ruhába öltözött, tüzes szemű, fess és elegáns nőt látni, a kinek mellét két hadiékiteményes rendjel díszítette. A mindig kíváncsi és jól értesült városi nép csakhamar legendás csodaként tudott e bátor s melegszívű nőről regélni, és nem tellet bele néhány nap és mindenki tudta Ujvidéken, hogy Rodinis Amália — így hívják ezt a csudás nőt, a ki Rodinis Károly sorhajóhadnagyi felesége — ritka bátorsággal és önfeláldozással szentelte minden idejét a Traisen nevű kórházhajó sebesülteinek.

A királyi kegy után, mely Rodinis Amáliának a vitézségi szalagon viselendő koronás arany érdemkeresztet juttatta, most a hadügyminiszterium is lerőta a haláját, a mennyiben a most dúló világháboru dicső hőseinek szentelt Arany könyvben Rodinis Amáliát a következő sorokban örökítette meg:

Ugyan ki beszél arról névtelen asszonyokról, kik boldogságuk legjavát áldozzák hazájuknak? Ki dicséri a leányokat? Az enyeltést és a társaság örömeit hagyták el az ápolás kedvéért? Csak itt-ott vetődik egy erősebb fényugár a lemondás és önfeláldozás ezen tömötelenségére. Pénsönkben mélyen megindulva látjuk be, hogy a háboru felrázó és nevelő hatása anyáinknál és nőtestvéreinknél nem kevésbbé érvényesült, mint önmagunkon.

Rodinis Amália egy tengeri hajósnak a felesége önkéntes ápolónőként 1914. július 25-én Ötel-sége Traisen nevű hajójára beállt. Férje, barátai és ennek bajtársai egyaránt kérték, hogy álljon elemerész szándékától, hiszen a hajó az ellenség keresztűzében mindig a halál után jár. De Rodinis asszony erre nem is hederített. Nappal minden műtétnél segédkezett, a sebesülteket leemelte a kőtőző asztalról, tisztogatta a mű-

szereket és csészéket, éjjel a nehéző sebesültek ágynál örködött. A sebesültek száma 150-re emelkedett. Férfi ápoló egyáltalán nincs. A sebesülteket nótázva szenderíti álomra, kora reggel pedig ő az első a helyén, amikor a kötesekkel megújítani.

Az egész hajó jó angyalát látja benne és bálványozza ezt az asszonyt, kinek mindig helyén van a szíve, de ő még sincs magával megelégedve.

— Mikor visznek engem végre a tűzbe? — kérdi nevetve, mikor a Száván lefelé hajózva, az el-lenségek fegyverek ropogása hallható.

Azután következnek a sabáci napok. Gyilkos ágyutűzben kell a Traisen-nek a sebesülteket a fedélzetre szállnia, elszállítania és gondoznia.

Rodinis Amália nem nevet már, sötét tűz villog a szemében. A sortűz alatt is helyén áll és szent-ségnek, isteni parancsuk tekintve hivatását — látja el a sebesülteket. Ahol ez az asszony van, ott segítség is van. Egyszerre nagyon is sűrűn hull a gojyó a fedélzetre. A férfi ápolók ismerve a veszélyt, önkéntlenül elbujnak és egy szivdobbanásnyival többet törődnek a maguk életével, mint ápoltaikkal. De Rodinis asszony felemelt fővel, szó nélkül jár a habozók és tétovázók között. Sebesülteket visz a hajó kor látjától a mítőasztalig. Az ő lelki nagyságának néma példája a többieket is tette késztei és a halált köpködő golyózuhatagot feledve a Traisen hősnője körül ép oly nyugodtan és áldá-sosan folyik tovább a sebesültek gondozása, mintha a hajó a fegyverek zajától messze, nagyon messze, virágos sziget mellett horgonyozna.

Rodinis Amáliát a vitézségi érem szalagján viselendő koronás arany érdemkeresztel tün-tették ki. Van-e egyáltalában mód az ily nőiesség külső, látható elismerésére? Legméltóbb jutalma a néma csodálat, melylyel iránta viseltünk.

Kép Ujvidék háborus kulturájáról.

Mikor a mult nyár derekán megindult a nagy fekete ragadozó madár és tűnődünk rajta, hogy mit visz el legelsőnek tőlünk, egészen bizonyosnak vettük, hogy a kulturát. Ugy gondoltuk, hogy most már becsuknak minden iskolát, minden redakciót és minden könyves boltot. Különösen a könyvkereskedők horzskópja festett rosszul. És különösen Ujvidéken. Ki az ördög vesz itt könyvet háboruban, mikor a könyv minálunk jó világban se kelendő portéka. Aki éhes volna rá, annak nincs rá pénze, akinek pénze van, az sokkal okosabb ember, semhogy könyvre vesztegetné. Sok mindenféle prédaságról lehetett már itt hallani, de olyan emberről még nem tudnak az ujvidéki an-nálesek, aki könyvekbe ölte volna bele az örökségét.

Az ujvidéki könyvkereskedőknél jobban csak az ujvidéki ékszerészek voltak elkeseredve a háboru elején. És ok vigasztalódtak meg legghamarább. Ember-emlékezet óta nem csináltak olyan jó üzleteket, mint a háboru alatt. Annyi karkötő órát, cigarettá tárcát, amuletet, emlék csecebecsét soha nem adtak el, mint most. Ezeket az üzleteket a hadbavonult tisztekkel csinálták, meg akiktől azok bucsuztak. De a hadisegélyesek is igen beszoztak a juvelierboltokba. Soha annyi láncot, gyűrűt nem hordtak ki a szállásra mint tavaly, — igaz, hogy a finom bonbonokat is garabolyszámra mérették a cukros-boltokban a szállási fehérszemélyek.

Az ékszeresek szürete azonban nem tartott soká. Ahogy megnehezedett az idő, elfogyott a publikumuk. Az öregebb hadbavonulók már se adtak, se kaptak emléktárgyakat, s a hadisegélyesek is inkább cipőért cserélnek már be a tavalyi nagy medálokat és függőket.

Annál jobban megy azonban az üzlet az ujvidéki könyves boltokban és ezt igazán őszinte örömmel jegyeztük fel. Nemcsak azért, mert a sok sanyáru esztendő után a könyvkereskedőkre

is ráférne már egy kis jó világ, hanem mert abban is bizunk, hogy hátha ebből a háborus könyvkedvelésből a háboru utánra is marad valami. Mert az meg Ujvidékre férne rá . . .

Az ujvidéki könyvkereskedők meg vannak elégedve a háborus fizemmel: háromszornégyszer akkora forgalmat csináltak a háboru alatt, mint a normális időkben. Persze azért egyik se vált Krózsussá, hiszen nem disznót, vagy tojást árulnak, még sült-tököt se, csak könyvet.

A megnövekedett forgalomnak jórésze nem is könyvre esik, hanem írószerekre, noteszre s más ilyen dolgokra, amikkel minden ujvidéki könyvtáros kereskedik. Ezekből igen sokat fogsztanak különösen az átvonuló, vagy a huzamosabban itt tartózkodó idegen katonák. A magyar katona kevésbé törte magát ilyen holmikért, — ha csak idegenben nem.

Különösen sűrű vendégei voltak a könyvesboltoknak a német katonák. Azok közül a közömbesnek is irodalom kell és könyv — és különösen térkép. Van könyvkereskedés, amelyikben még most is tíz-tizenöt térképet adnak el minden nap. S a német katona válogat köztük és úgy ki tudja választani a legjobbat, mint valami diplomás kartografus.

Az irodalommal persze kezdetben egy kis baj volt: az osztrákok és németek nem találták, amit kerestek. Egyrészt ugyan maig se találtak. Mert német könyveket hozathattak nekik, de ők szerették volna magyar írók német könyveit olvasni. Hogy ilyenek nem igen vannak s hogy annak nem egészen mi vagyunk az okai, azt még csak megértették valahogy. De sehogy se tudták megérteni, hogy képeslapokban sem kaphatnak valami magyar specialitást.

Először ujvidéki népviseletet kerestek és nagyot néztek, mikor meghallották, hogy olyan nincs. (Hiszen népviselet sincs már, hát kép hogy volna róla!) Aztán beérték volna valami szép bácskai képes-lappal is, amit hazaküldhetnének Pomerániába a Trudenak. Hát persze hogy olyant se kaphattak. Arra aztán azt mondták: nem bánják, akármilyen magyar dolog lesz, de az mégis lehetetlen, hogy ők semmi magyar specialitást ne küldhessenek ebből a nagy magyar városból.

Hát itt csakugyan nem lehet magyarul beszélni. Hiszen magunk se tudjuk, mért nincsenek a magyar népviseletekről színes képeslapok, amikre a régi jóvilágban is annyi szükség lett volna — kosztümbálak idején. Nincs és

nincs. Az egyik élelmes könyvkereskedő mégis szerzett pár ezer darabot Budapestről. Persze Prágában készültek és tót menyecskéket, lányokat ábrázoltak a megfelelő Janókkal és Misukkal együtt.

— A, ungrisch? — nézegették őket a németek.

Hát persze, hogy ungrisch, — hagyta rá a boltos büszkén. És másfél nap alatt eladta valamennyit. De, azt mondja, neki nem ez volt a fő, hanem hogy mégis sikerült megmenteni a magyar becületet.

A benszülött ujvidékiek mit vásároltak leginkább a háboru alatt? Azt hittük, hogy háborus aktuális irodalmat. Pedig nem: szépirodalmat vettek az emberek, még pedig inkább régit, mint újat, — amiben, a szó köztünk maradjon, lehet is valami igazuk.

— Normális időkben mennyit adtak el egy jó novellás kötetből, vagy regényből? — kérdeztük egy könyvkereskedőtől.

— Tíz-tizenöt huszat.

— S egy átlagos szenzációból?

— Negyven-ötvenet.

— És most mégis kit vettek legjobban?

Erre megint meglepő választ kaptunk. A kicsi törzspublikum, mely folyószámlára vásárol, nem vásárolt többet, mint máskor, inkább megapadt, hiszen sokan bevonultak. Hanem új publikum támadt, mely a háborus újságokat unja, azért vesz könyvet, — még pedig olyant, amilyent a kereskedő ajánl neki. Rendszeresen csak valami jó könyvet kérnek.

Volt olyan uri ember is, aki három regényt vett egyszerre 8 koronáért és akkor azt kérdezte:

— No és mit kapok ezért?

— Hogy: ezért? — ámulat el a boltos.

— Hát rádást, hogy ennyit vettem. Azt hallottam, hogy ennyi könyv után az is jár.

Ez is érdekes. Nincs olyan bátor ember, aki a hentesből egy kiló szalonnára, vagy a kofától egy kiló hagymára rádást kérne. De persze a könyv, az egészen más.

Az árokkantak ellen.

Falábak koppannak az aszfalton, béna karok lógnak télenül, sánta lábak ringanak végig a tömegekben és az emberek szánakozó, fájdalmas arcokkal fordulnak meg a mi rokkant hőseink után. Tisztelet és hála, szeretet és szánalom azoknak, akik a háboruban rokkantak meg a természet szerinti idő előtt. Ajándék és jótékonyág azoknak, gondoskodás és az ép emberek minden támogatása, akik ezt tiszteletre-

méltó küzdelmeikkel és a sors, a véletlen kegyetlenségében megérdemlik.

De szigorú megtorlás azoknak, akik a rokkant hősök tiszteletre méltó gárdáját őket meg nem illető életmóddal kompromitálják. Sajnos, ez is megtörténik és szigorú rendszabályokat provokáltak ezek a rokkant paraziták a hatóságok részéről is, mert a nagyközönségnek a rokkantak iránt érzett nemes hevülését és rokonszenvező szeretetét elveszíteni nem lehet.

Aztörtént ugyanis, hogy akadtak katonák, akik a saját szerencsétlenségüket saját hasznukra akarják fordítani s néhányan ezek közül rendszeres koldulással zaklatják a közönséget. A közönséget pedig egy csonka kéz, egy sánta láb és mellé véres, rémes történetek hamar meg tudják indítani és a kolduló rokkant sehonnan sem távozik üres kézzel. Ez a koldulás pedig rokkantsághoz nem illő dolog lévén, a miniszterhez is eljutott s a miniszter erre vonatkozóan szigorú rendeletet adott ki, mely szerint a kolduló rokkant katonáknak szigorúan tilos bármit is adni, mert a katonai uniformist megszegyeníteni nem szabad a koldulással de nincs is erre ok, mert a kincstár a rokkantokról bőségesen gondoskodik.

A miniszteri rendelet, mely most érkezett le *Profuma Béla* polgármesterhez, arról is intézkedik, hogy vegyék megfigyelés alá a rokkantakat s azoknak életmódját ellenőrizték s minden lehető elkövessenek, hogy a koldulást megakadályozzák és a rokkantak az őket megillető ellátásban részesüljenek, ha ugyan ez már eddig meg nem történt volna. A rokkantak, akik a haza védelmében veszítették el munkaejüket, jogot formálhatnak arra, hogy őket a haza támogassa s kenyeréhez juttassa, de koldulniok nem szabad.

A hatóságnak az esetleg tapasztalt visszaélésekről jelentést kell tennie a miniszternek. Megtörtént ugyanis már, hogy hivatalos koldusok, akik katonai szolgálatot sohasem teljesítettek, tilos uton szereztek uniformist és a rokkantsággal akarták saját szánalomraméltó külsejök megindító hatását fokozni és alimizsna-jövedelmüket növelni.

Ki mit lát,

Ki mit tud,

Ki mit hall

közölte az

Ujvidéki Hirlappal.

Olasz foglyok 6-os honvédek akarnak lenni.

Az olasz fronton hőiesen harcoló honvédegylovezredbeli honvédek postájától kaptunk ma igen érdekes levelet. Egy főhadnagy írta. A levélben megrázó részleteket olvasunk a legutóbbi csodálatos harcokról, a honvédek oroszláni küzdelméről. Ezek a részletek többnyire a haditudósításokból ismeretesek. Aztán következnek ezek a sorok:

— Az otthoniak meg fogják tudni, milyen nemzeti érték az ujvidéki honvéd. Magyar fiu, szerb legény, unjoc és népfelkelő egyremegy. Ha hazamennek ezek az emberek, akik most itt védik a határt, mindenki emeljen nekik kalapot. Mert igaz, hogy a mellükön érdemredj fog diszteni, amit bámulatos, hihetetlen víztészgütkkel szolgáltak meg, de otton ismét polgárok lesznek s akkor, reméljük nemsokára, a polgártársak minden tiszteletere lesznek méltók ezek a nagyszerű emberek, a nemzet és a történelem büszkeségei.

Higyje meg, el kell lágyulnom, ha a honvédeimre gondolok, akik elképzelhetetlen tulerő ellen a legőrültebb tűzorkánban állják leirhatatlan hősiességgel a legvadabb csatát és a kézitusában tigrisként tépik szét az ellenséget. Ezekkel a katonákkal meg lehet hódítani a világot.

Engedje meg szerkesztő ur, hogy az október végi harcok egy epizódját írjam le, amire rég készülök. Egy járőrünk földerítő uton bolyongott a sziklák közt, amikor nem messze, talán harminc lépésnyire egy bozót mögött alpinei patrullát pillantott meg. A fiuk levágódtak a köveken, állukhoz emelték a fegyvert. Az olasz csoportból hirtelen kendőt legenttek és egy erős hang harsogott:

— Ne löj, magyar! Nicht schiessen!

A legények visszakiáltottak:

— Tegyétek le a fegyvert és gyertek ide!

— Ne tüzelj — felelt ismét az előbbi hang — megýánk.

Tizenkét ember jött át fegyvertelenül. Két honvéd elhozta a fegyvereiket s a foglyokat bekísérték a dandárhoz. Az olaszok közül hárman elég jól tudtak magyarul. Ezek utközben elmondták a fiuknak, hogy a pa-rull tagjai közül hatan évekig Magyarországon dolgoztak. Közülök kettő Gerendaynál Budapesten volt kófaragó. Egyik: Guillaume Besetta Kissebesen, a gránitbányában dolgozott. A többiek is bányamunkások.

A foglyokat átvették és kihallgatták és osztályozták. Másnap indult volna a transzport. És ekkor jött a kissebesi talián. Az őrnagyunk elé lépett és tisztelgett:

— Kérem őrnagy ur — mondotta kerékbe tört magyar nyelven — minket ne vigyenek fogolytáborba. Mi nem azért adtuk meg magunkat, hogy fog-ságba essünk.

— Hát mit akartok? — csodálkozott az őrnagy ur.

— Tessék minket beosztani magyar honvédeknek.

Nagy derűség. A tiszték kíváncsian fogták körül a taliánt, aki véreborult szemmél, kézzel-lábbal magyarázott:

— Engem odaát majd mindennap kikötöttek, meg a pajtásaimat is, mert azt mondtuk, nem lövünk a magyarra. Dehogynem löttünk. Hiszen muszájt. Rohamban is voltunk már hogyne löttünk volna. De gyanusak voltunk, Honvédek akarunk lenni.

Az őrnagy ur nevetett:
— Aztán most rálőnétek-e testvéreitekre?

— Nem, nem, nem itten. Vigyenek más frontra, az oroszok ellen. Harcolunk szívesen. Ugyis visszamegyünk Magyarországra. De bizony a talianokat meg csak elvitték a transzporttal.

jegyek árát ennek dacára igen mérsékelten: csak 20 fillérben állapította meg. A közönség minden külön megadóztatás nélkül pár fillérnyi hozzájárulással adozhat a ritka nemes célra és amelleit értékes nyereményekhez is juthat. A hazafias és jótékony estély iránt máris széleskörben mutatkozik érdeklődés.

Szabad a postai csomagszállítás. A múlt hónapban a postai csomagszállítás oly mérveket öltött, hogy a helybeli pósthivatal kénytelen volt az egyes felek által naponként feladható csomagok maximális számát huszban megállapítani. Ma,

ez intézkedés sulyosan nehezedett a közgazdasági életünkre, mert a kereskedelem és ipar nagyrészt a postán bonyolította le a forgalmát. Most arról értesülünk, hogy a posta megszorító intézkedése megszűnt és néhány napja a postai csomagok ismét korlátlan számban adhatók fel.

Weber Sándor kitüntetése. Az ujvidéki kitüntetett hősök gárdája egy felette érdemes taggal szaporodott: a király *Weber Sándor* gy. e. alezredesnek, a helybeli társadalom helyserű tagjának a hadiékítményes 3. o. katonai érdemkeresztet adományozta. *Weber Sándor*t, a ki az északi fronton teljesít értékes katonai szolgálatot, kitüntetésé alkalmából számos ujvidéki barátja és tisztelője kereste fel szerencsekívánataival.

A katonai osztag működése. A világháború forgataga egyetlen közigazgatási hivatalt se állított annyira próbára mint a városi katonai osztagot, amely Ujvidéken megcsappant személyzettel minden képzetet felülmúló, bámulatosan exakt és hónapokon át a késő éjszakákba beenyúló munkát végzett, úgy hogy a hadvezetés és az érdekelt hadbavonultak egybehangozóan a legteljesebb dicsérrel kell hogy megemlékezzenek az ujvidéki katonai osztag tevékenységéről. És e lázas, emberfeletti idegőri munkát végző hivatal derek tisztviselőikara emellett a hadbavonulókkal és a hivatalban megforduló érdeklődő felvilágosítást kérő közönséggel szemben minden dicséretet kiérdemlő előzékenységet tanúsítottak, hogy a köztudatban ment át, hogy ez a hivatal hivatásának magaslatán áll és az illetékes körök különös elismerésére méltán rászolgált. Ennek a hivatalnak a lelkes vezetője, szervezője — *Forster Géza* katonai tanácsnok, a Vörös Kereszt Egylet megbizottja a Vörös Kereszt Egylet fáradságos munkáját végzi — *Szántó Aladár* dr. tb. tanácsnok, aki a háború alatt különös büszkeségére vált városunk külömben is kifogástalan és jóhírű közigazgatásának.

Adakozzunk

a

Kárpátok-

ban

építendő

Ujvidék-

falvára.

Napidíjas felvétel. Az ujvidéki kerületi munkásbiztosító pénztár 1915. évi december hó 1-én 1916. március hó 31-ig terjedő időre 4 koronaapidíjjal felvesz egy ideiglenesapidíjast, akinek szépirása van, összeadni jól tud és a könyvelésben valamely jártassága van. Az alkalmaztatási viszony a fenti időn belül is 15 napi felmondással bármikor megszüntethető. Írásbeli ajánlatok a pénztár igazgatójához adandók be a pénztár hivatalos helyiségében (Andrássy utca 30.)

A házadó kivetési-lajstrom. A f. évre érvényesített házadó kivetési-lajstrom f. évi november hó 28. napjától december hó 5. napjáig a városháza 13 ajtó szám alatti termében közszemlére van kitéve oly célból, hogy azt mindenki megtekinthesse. A lajstrom eme kitételének a felebbezési határidő megállapítására nincs kihatása, mert az csupán az adó kivetés nyilvánosságának és az adózók bővebb felvilágosításának érdekében történik.

Megszűnt a hajóforgalom. A Duna Budapest környékén zajlik, és ha az időjárás hirtelen melege nem fordul, egy pár nap múlva Ujvidéken is láthatunk a Dunan uszó jégdarabokat. A tél szakatlanul korán állott be, a miért is a Dunagőzhajózási Társulat, a mely páratlan előzékenységgel szolgálta a kereskedelem, ipar érdekeit, vasárnapon megszüntette hajójárait. De mihelyt a Duna ismét jégmentes lesz, a D. G. H. T. azonnal megindítja hajómeneteit.

Bírószékhelyezés. Az igazságügyminiszter dr. *Goldmann* Imre ujvidéki járásbírószéki és dr. *Háry* Ferenc ujvidéki törvényszéki jegyzőket kölcsönösen áthelyezte.

Gyászír. *Tibor* Mihály ny. postai főfelügyelőt sulyos csapás érte: *Ilona* leánya, *Szathmáry* Ferenc postai segédtitkár hitvese, héttől d. u. 5 órakor hosszú, sulyos szenvedés után életének 29. évében elhunyt. A gyászba borult család iránt városzerte nagy a részvét.

Kitüntetett ujvidéki hős. *Horváth* Gusztáv, ujvidéki kir. bírósági végrehajtó fiát, *Horváth* Gyula erdészmérnököt, — aki mint egyéves önkéntes tizedes az 5. utászászlóaljnál szolgált, — az ellenséggel szemben tanúsított vitéz és hősi magatartásáért az *ezüst vitézségi éremmel tüntették ki*. Ujvidéki fiatalágunk ezen rokonszenves tagjának hősi kitüntetése széles körben örömet keltett és a méltán büszke apát sokan keresték fel szerencsekívánataikkal.

Eljegyzés. *Seidl* Rudolf az Osztrák-Magyar Bank tisztviselője Budapesten, idb. *Seidl* József polgármesternek fia — eljegyezte *Wotocsek* Elza urleányt, néhai *Wotocsek* Henrik butorgyáros leányát Besztercebányáról.

HIREK

Horváth Géza dr. emlékezete. Ma van öt éve annak, hogy *Horváth* Géza dr., városunk volt tisztii főügyésze, az ujvidéki munkapártnak elnöke, társadalmi életünknek széles körben népszerű és szeretett tagja meghalt. Aznap halt meg, amikor tisztelői és barátai szeretetük újabb tanujelét adták és Ujvidék város tisztii főügyésszé választották meg. Ma van 5 éve, hogy elköltözött körünkől és mélyen megilletődve állunk meg emlékezeténél, mely erősen belevésődött városunk történetébe, sokunk szívébe, szeretetébe.

Értékes jótékony tárgysorsjáték. Az agilitásáról igen előnyösen ismert *Ujvidéki Testgyakorlók Köre*, amelynek a *Kárpáti nap* érdekében megindított mozgalmá eddig is már közel 10 ezer koronát jövedelmezett a nemes és hazafiasan jótékony célra, e hó 4-én szombaton este az *Ellie* kávéházba a Kárpáti falvak javára cigányhangversenyvel kapcsolatos tárgysorsjátékot rendez, amelyen 500 csupa értékes darabot sorsol ki. Az egyes sors-

Ekegépészek és fűtők nem tartoznak bevonulni. Profuma Béla polgármester közhírré teszi, hogy az alkalmazásban álló és november hó 30-ig szabadságot gőz- és motorekegépészek és fűtők további rendelkezéseig bevonulni nem tartoznak, valamint nem tartoznak bevonulni december hó 6-án a most megtartott II. pótszemléi alkalmasnak talált 1892., 1893., 1894. és 1878., 1890. évi születésű gőz- és motorekegépészek alkalmazott gépezetek és fűtők sem.

Hadjótékonyság. Az Országos bírói és ügyészi egyesület hadi arvai részére létesített ösztöndíj-alapra folytatólaga a következő adományok érkeztek osztályunkhoz: Hadzsits Antal udvari tanácsostól 10 kor., Sztratimirovics László ügyvédől 5 kor., Dr. Malesevits István ügyvédtől 5 kor., Boldogasszonyfalva községtől 10 kor., Szépliget községtől 20 kor., Fürst Teréz urhölgy ivén adakozott: dr. Lusztig Nándor ügyvéd (másod ízben) 2 kor., Fischer Sándor 2 kor., Wagner testvérek cég 30 kor., Adler Zsófia 2 kor., olvashatlan aláírás 2 kor., olvashatlan aláírás 1 kor., Mayer Henrik 2 kor., Schuchtár A. 2 kor., Paquor Józsefné 5 kor., Miroslavjevs testvérek 5 kor., Monaszevits Dusan 3 kor., Derner Lipót 3 kor., Klein Oszkár 5 kor., Regényi István 1 kor., Flesch Lipótné 2 kor., Dornstädter 1 kor., Kolarszki V. 4 kor., Kaiser Ignác 1 kor., Klein és Freygang 2 kor., Kapamacsija István 2 kor., N. N. 2 kor., Müller Gyuláné 1 kor., Funták Gyuláné 2 kor., Kuborczy Rózsika 2 kor., Ognyanovits S. 1 kor., Keiner M. 1 kor., Gortán és Donáti 1 kor., Scheibel Károly 2 kor., Aschenbrennerné 2 kor., Krausz Samu 2 kor., Rosenblüth S. 1 kor., Farkas Mór 2 kor., Nenadovits 2 kor., Ivósevits Mladenné 1 kor., Regényf K. 1 kor., Ofner Mihály és fia 2 kor., Böhm Szidi 2 kor., Wurst Lajosné 2 kor., Löwinger Ármán 2 kor., Locker A. 1 kor., Jelenik Vilmos 2 kor., Lukács Zsigmond 1 kor., Almoszlinó N. 1 kor., dr. Mócs Sándorné 3 kor., Ziegler Ferenc 2 kor., Zwiebach Adolf 2 kor., Lichtschein Márton 2 kor., Ludvig József 2 kor., Czeypeck Evelin 2 kor., Szensz György 2 kor., Löwy Mátvás 1 kor., Schwartz Vilmos 2 kor., Scheer Fülöp 2 kor., Goldberger I. 1 kor., dr. Vitaliani főorvos 3 kor., Urban I. 2 kor., Pusits Gy. 2 kor., Szpaits P. 2 kor., Csavits János 2 kor., Neczkov G. 2 kor., Bírly József 2 kor., Menrath József 5 kor., Ivkoviis M. 2 kor., Ernszt M.-né 1 kor., Szentiványi Miklós 1 kor., Neupauerne 2 kor., Komlós Béla 1 kor. és Lütze Rudolf 2 kor.

Összesen 213 kor., ehhez hozzáadva a korábban kimutatott 1791 koronát, gyűjtésünk eredménye a mai napig 2004 korona. Itt fölemlítjük, hogy az Ujvidéki Hirlap I. é. november 28. számában közölt elszámolásunk összegezése szedő hiba folytán 325 kor. helyett 825 szedtetett, a helyes összeg 325 korona. A uemesszívó adakozásért árvaik és osztályunk nevében ezen az uton őszinte köszönetet mond *Rehák Ferenc* osztályelnök.

Megmaradt az aprójszág a piacon. Néhány nap óta örvendetes eseménye van a piacnak. Az aprójszág különösen pedig a liba bőségesen jön be a vidékről, úgy hogy a legutóbbi napokban is állandóan igen sok íiba eladatlanul maradt meg. A kofák és termelők nem igen akarták a nagy kínálat dacára sem előcsobban adni az aprójszágokat, de mikor látták, hogy a portékát vissza kell vinniök, 30 fil. is engedtek a megszokott árákból. Meg így sem volt mindennek végeje. Bizonyos tehát, hogy az aprójszág ára még alaposan enni fog, ami a mostani liba szezon mellett természetes is. De nem csak az aprómarhán hanem egyéb élelmicikkeknél is nagyobb lendület és behozatal észlelhető, ami elsősorban a katonaság elvonulásának tulajdonítható. Rengeget fogyasztóval kevesebb él most a vármegyében s ennek armrészkő hatását remélhetőleg rohamosan érezni fogjuk.

Az orosz foglyok tisztelgnek a rokkant hősek. A Buzatér asztaltján koppan a mankó. Félábu honvéd lépked. Időközönként meg-meggáll, a falnak támaszkodik is letörli homlokáról a verejték csöppjeit: a meglévő lába is be van pólyázva és így kilépésnél a fájó lábára nehezdek az egész testüly. Eppen pihenőt tart a rokkant hős, amikor egy csoport orosz fogoly — halad át a Buza-téren. Amint megpillantják a félábu honvédet, összenéznek, valami halk sóhaj is surran el soraikban és amire a rokkant vitéz elé érnek, mint ha csak parancsszóra történnék, egyszerre a sapkájához kerül valamennyinek a keze. Az orosz foglyok tisztelgnek a rokkant honvédnek, aki hálás tekintettel viszonozza a tisztelgést. A megható jelenet szemléelői szívéből sóhaj szakad föl és nem egy szempárból könnyet morzsolnak szép.

Riport a külvároshól.

Finom női írás feküdt a mai postánk között. Gyengéd valómása egy ujvidéki urleány nemes szívének, aki barátójével utnak indult Ujvidék városában, hogy felkeresse azt az inséges szegénységet, elhagyatottságot és nyomort, melyről neki s hasonló barátóinok eddig talán fogalmuk sem volt, amelyről azonban —

különösen a háboru alatt — oly sokat hallottak és olvastak. Jó-ságos szívük sugallata küldte őket a szegények, árvaik és gyámoltalanok kicsiny hajlékába.

E nemes vállalkozásukról a következő szép riportban számolnak be:

A város egyik külső utcájában, rozoga ház előtt álltunk meg, gondolkodva, vajjon bemenjünk-e? — Mit is mondjunk, miért jöttünk?

Bizós, piszkos, szük udvaron keresztül menve, egy alacsony ajtón át kis, nedves, sötét konyhába léptünk. A mellette levő szobából hangok hallatszottak.

— Itt lakik F. S.-né?

— Én vagyok — hangzott a felelet. Beléptünk a szobába. Nyomasztó levegő és búz csapott meg bennünket, nélkülözésen és nyomoron akadt meg a szemünk.

— Eljöttünk megnézni a kicsinyeket, hogy mekkorák és mit csinálnak — szóltunk.

A fadványon egy öreg, ráncosképi asszony ült, ölében — amint később megtudtuk — az unokája, alig 2--3 éves fiúcska.

Egyik sarokban teknő, piros csikos ruhával leterítve, alóla elfojtott sírás, halk nyöszörgés hallatszott. Az anya, egy sápadt parasztság, odasiétt, kivett a „bölcsőből” egy kis gyereket s büszkén tartotta felénk. Csunya, szurtos volt az istenadta, az anya „büszkesége” — a szeméből láttam.

— De kedves ktszanykáim tessenek leülni, elviszik a gyerek álmát — mondotta az asszony.

Vai ahonnan előkerített két széket s azt a kötényével letörölve, felénk toltá.

Leültünk.

— Hát hogy vannak, mit csinálnak, hogy megy dolguk? — kérdeztük tőle.

— Bizony kedves kisasszonykáim, háboruig csak jó volt, de most az uram bevonult, nem tud keresni, én is beteg vagyok, dolgozni nem járhatok, az a segély meg, amit kapok, édes-keves, mert a gyerekek nem kérnek, van-e, vagy nincs, enni kérnek, meg a lakást is abból kell fizetni.

— Az uram most megyen a harctérre itt a levele.

Végigfutottuk a kezünkbe nyomott ceruzával írt ákom-bákomot.

— Azt írja, beszélt tovább az asszony, hogy viseljem gondját a két kis árva fiúnak s hogy karácsonyra helyette is csokoljalm meg őket, ez lesz az ő karácsonyi ajándéka.

S itt már könyezett is. — Még sok mindenfélel mesélt.

— Hol az apád? — kérdeztük a nagyobbik fiúcskától.

— Háboruban.

— Mikor jön vissza?

— Karácsonyra hoz cukrot, mint a Jézuska — s szinte ra-

gyogott a két fekete szeme a várva-várt viszontlátás édes örömenek elő reményében.

Majd bejötték az udvar hátsó lakói, meg a szomszédok is. Sokáig elbeszélgettünk. A háborúról, a békéről, a nagy drágaságról. Milyen nehéz is manapság megélni és fölvenni becsülettel a sok gyereket, a sok kicsi hadi-árvát.

Esteledett, s alig akart vége szakadni a beszélgetésnek.

Indulni készültünk, de alig birtunk megszabadulni. A kis fiu szurtos arcoskájához szorította kezeinket, a nagyanyja, az anyja is csókolták ruhánkat, ahol érték. A kapuig is kikísérték. Pedig nem ígértünk semmit. De bizonyára sejtették, hogy nem ok nélkül kerestük fel őket. Megkönnyebbülten sóhajtottunk fel, hogy kijutottunk a friss levegőre. Ez csak egy család, de hányan vannak ilyen sorban, talán még nagyobb nyomorúságban.

Ezek a kis árva gyerekek eze-lőtt jobb napokat láttak, de a haza elhívta a család fenttartóját s most a nemzet árvaivá lettek.

Felelős szerkesztő és kiadó:
dr. Königstättler Ottó.

393. szám

1915. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a titeli kir. járásbírósgnek 1915. évi 1068/2. számú végzése következtében dr. Abonyi Lipót titeli ügyvéd által képviselt Schosberger Oszkár titeli lakós javára 1010 K s jár. erejéig 1915. évi augusztus hó 3-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 2458 K becsült következő ingóságok, u. m.: 4 drb. sertés, egy koca, sorvetógép és 163 kereszt buza stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a titeli kir. járásbírósg 1915. évi Pk. 1433/3. számú végzése folytán 1010 K tökéketelés, ennek 1914. évi szeptember hó 1. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 197 K 20 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig. Tittel községében végrehajtást szenvedet iakásán leendő megtértására 1915. évi december hó 14-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzítéses mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Títelen, 1915. évi november hó 26. napján.

Rex

kir. bír. végrehajtó.